

COMENTARI DE TEXT

1Â° INTRODUCCIÓ: Àmbit d'ús: acadèmic, periodàstic, publicitari, juridicoadministratiu, literari. Gènere: Acadèmic: examen, apunts, treballs, llibre, resum, fitxa. Periodàstic: notícia, reportatge, crònica, columna, article d'opinió, entrevista... D'oci: cinema, teatre, novel·la, poesia... Polític: programa de partit, muntatge electoral. Religiosos: missa, homilia, gèneres bíblics... Quotidià: notes, cartes, postals, instruccions, converses.

2Â° ESTRUCTURA, FINALITAT, FUNCIO: Estructura general: Argumentatiu: convèncer i orientar la opinió i conducta del receptor; Narratiu: contar els fets; Descriptiu: definir els objectes, processos, situacions...; Expositiu: omplir els buits d'informació i ampliar els coneixements; Instructiu: regular les conductes futures. Finalitat: Ordinària: informar d'uns fets/ persuadir la nostra conducta/ regular la vida social; Artística: pràctica de la literatura i el cinema, s'inclouen els gèneres literaris. Funció del llenguatge: Emotiva: desitjos i intencions, predomina en els discursos subjectius; Apel·lativa: se centra en el emissor per a persuadir-lo i influir en la seua conducta, gramaticalment l'ús del vocatiu en els noms i del imperatiu en els verbs, té la finalitat d'actuar sobre el comportament del receptor per a dirigir-ne la conducta en un sentit determinat; Representativa(o referencial): ús objectiu del llenguatge, tot assenyalant una realitat, vol descriure o demostrar amb raonaments, hipòtesis o deduccions, finalitat de informar sobre els fets; Poètica: la forma del missatge és essencial per a transmetre connotacions i imatges; Fática: té com a finalitat iniciar o mantenir la comunicació entre persones, es manifesta mitjançant l'ús d'interrogacions dirigides al receptor i interjeccions; Metalingüística: quan s'usa el llenguatge per a tractar sobre el llenguatge mateix.

3Â° RESUM I TEMA.

4Â° ESTRUCTURA EXTERNA: títol, nombre de paràgrafs, paratext.

5Â° ESTRUCTURA INTERNA: Text narratiu: introducció, nus desenllaç; Text argumentatiu: introducció, cos argumentatiu, tesis, conclusió (exemples d'arguments).

6Â° CANAL: Oral o Escrit; Formal o informal, Monologat (si el text ha sigut escrit per a ser llegit), Dialogat(si el text ha sigut escrit per a ser dit); Modalitzat(si el autor dona la seua opinió) No modalitzat(si el autor no dona la seua opinió) Presència de l'emissor o absència de l'emissor; Presència del receptor; absència del receptor., Grau de formalitat: menut, alt, mitja; Text Unidireccional, En diferit

7Â° VARIACIÓ LINGÜÍSTICA: Diacrònica o històrica: segons l'època en la història de la llengua: si es un text actual, o no, antic...; Diastràtica o social: segons la classe social del parlant: estudiants, ensenyaments, gent de teatre...; Diatòpica o dialectal: segons la zona geogràfica d'un territori lingüístic determinat; Diafàsica: segons la situació comunicativa: Registres: Literari, Científic o Tècnic, Estandar, periodàstic o Publicitari, Juràdic o Administratiu, Col·loquial-familiar

8Â° DIXI: Espacial: Demonstratiu: Determinants: aquest, aquesta, aquestes...Pronoms neutres: això, allò, Adverbis i locucions adverbials de lloc: lluny, prop, al fons,...Temporal: Adverbis temporals: hui, avui, ara, després d'un any, demà, adoncs, enguany...Sintagmes nominals amb demostratiu: aquesta vesprada; Present, perfet, futur del mode indicatiu Personal: ...Social: Vostres, il·lustratissim...

9Â° IMPERSONALITAT : Passiva, Passiva reflexa: utilitza el pronom ES; Subjecte genèric: la gent,

tothom, les persones, algú, qui, ningú,...Construccions sense subjecte: 2^a y 3ª pers. del plural, ex: diuen que les hipoteques baixaran; analitzem les oracions; Construccions esdevenimentals: utilitzen haver-hi, caldre, fer falta, ser necessari; Construccions amb el verb semblar o parèixer.

10° MODALITZACIO: Elements lèxics: *Adjectius valoratius*: sincer, magnífic, desafortunat...*Substantius valoratius*: desgracia, fortuna, llàstima, qualitat, tristesa. *Adverbis i sintagmes valoratius*: evidentment, efectivament, sens dubte, per suposat: mostren incertesa, possibilitat, dubte: possiblement, amb probabilitat, tal vegada, potser..., expressen judicis de valor: amb eficàcia, lamentablement, per desgracia, sortosament... assenyalen una necessitat o obligació: obligatòriament, necessàriament... *Verbs modals*: verbs intel·lectius: creure, pensar, suposar, criticar, opinar...*Verbs performatius o de sentiment*: lamentar, entristir, alegrar, horroritzar, gaudir, felicitar, enfadar...*verbs volitius*: voler, estimar, desitjar, necessitar... *Perífrasis modals*: indicar necessitat o obligació: presenta l'acció com a obligatòria o necessària segons el punt de vista de l'emissor, ex: cal que vages al metge. indicar probabilitat, possibilitat: presenta l'acció com a probable o no, manifesten incertesa per a l'emissor, ex: Deuen ser germans. Derivacions: afixos, prefixos i sufixos expressen un judici de grandesa, petitesa, menyspreu: *Diminutius*: homenet, plugim, ramellet...*Augmentatius o pejoratius*: donota, gentussa, veurra...*Superlatius*: difícilíssim, baratíssim... Recursos prosòdics: entonació especial per a mostrar valoracions positives, negatives, incredulitat, ironia...; les modalitats oracionals no assertives: interrogativa, exhortativa, exclamativa, dubitativa, desiderativa.; *Pronunciació sil·labejada* d'un mot. Formules de posicionament de l'emissor: *Interjeccions, elements tàcticament moralitzadors*: ufl, ai!; *Invocacions i renecs*: Verge gloriosa!; *Adverbis i locucions que indiquen el posicionament de l'emissor*: potser, indubtablement, evidentment, sense dubte...Crides al receptor: *Interjeccions*: ep!, ei!; *Insults*: imbècil...; *Expressions connotatives*: compte!, alerta!, eh? Signes de puntuació: *Paràntesis*: marcar al·luciació addicional, donar entrada a frases o expressions que manifesten l'actitud de l'emissor. *Cometes*: introduir paraules en llengua diferent, per citar paraules o pensaments d'algú, per indicar que es fa un ús col·loquial d'una paraula, emmarcar els mots emprats en sentit especial...*Punts suspensius*: assenyalar una enumeració incompleta o que resta suspès el sentit de la frase. Figures retòriques: interrogació retòrica, ironia, metàfora, hipèrbole, comparació: expressen les actituds de l'emissor. Canvis de registres: solen evidenciar l'opinió de l'emissor respecte al tema tractat. Polifonia/ veus del discurs: *Discurs reportat*: estil directe, indirecte, indirecte lliure. *Intertextualitat*: Citació, Ironia (Emissor, Locutor, Anunciadors)